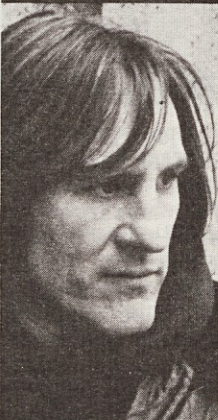

Gérard Depardieu

Američani povsod po svetu dominirajo s svojimi filmi, danes morda še bolj kot kdajkoli poprej. Evropa pri tem ni nikakršna izjema, kljub »okopom« v obliki kvot za uvoz ameriških filmov in subvencijam za domače filme.

Kot da se obupanem branilcem nacionalnih kinematografij ne bi bilo dovolj težko sprijazniti že s to nesporno resnico, se morajo neradi soočiti s še enim neprijetnim dejstvom: ne glede na nagrade in število gledalcev v evropskih kinematografijah, noben film v resnici ni uspešen, če mu ne uspe preboj tudi v ZDA, na ameriškem tržišču, kar velja tudi za avtorje in protagoniste teh filmov. Z lestvice 60 najbolj gledanih tujih filmov v ZDA med leti 1960 in 1990 je razvidno, da so Francozi na njej dobro zastopani, cenjeni so tudi francoski režiserji, finančni rezultati teh filmov pa se ne morejo primerjati z uspehom »močnih« ameriških izdelkov v ZDA. Od časov Brigitte Bardot, Jean Gabina in »zlatih let« Yvesa Montanda dalje francoski filmi za Američane očitno niso dovolj svetovljanski, zato pa jim v ZDA blagohotno priznavajo »potencial« — in snemajo svoje, ameriške »remake« njihovih filmov. Tako preostane rešitev v neposredni udeležbi francoskih avtorjev v ameriških filmih, kar so v zadnjih dvajsetih letih poskušali tako režiserji (npr. Malle, v zadnjem času Francis Veber idr.) kot igralci (Alain Delon, Catherine Deneuve, Philippe Noiret, Isabelle Huppert idr.), uspehi pa so bili (zlasti pri igralcih) manjši od pričakovanih.

Kot kaže, bi Gérardu Depardieuju utegnilo uspeti tisto, kar se ni posrečilo njegovim predhodnikom. Nastopil je v *Zeleni karti* Petra Weira, ki je doslej dosegla že več kot 26.000.000 USD kumulativnega B. O. izkupička, za glavno vlogo v tem filmu je letos prejel nagrado *Zlati globus*; obenem se v ZDA vrti *Cyrano de Bergerac*, ki je z omejenim številom kopij (okl. 50) doslej priigral približno 3.500.000 USD. Gérard Depardieu pa je nosilec ene od petih nominacij za Oskarja za ta film. Če se vse izteče, kot upajo Francozi, bi to predstavljalo sorazmerno soliden komercialni uspeh v kombinaciji z dvema najvidnejšima ameriškima nagradama, četudi je v tem kontekstu že sama nominacija za Oskarja zadosten dosežek. Otroštvo in mladost tega zvezdnika, rojenega l. 1948 v Châteauneufu, sta v marsičem podobna tistemu, kar je preživel lik, ki ga Depardieu igra v *Zeleni karti*: odrasčanje v revni, številni družini, kasneje potepanje, priložnostna fizična dela in tatvine. Je brez ustrezne šolske izobrazbe, samouk, vendar z eksplozivno energijo in s spontanostjo rojenega igralca. Med leti 1968 in 1973 izmenoma igra v gledališču in v celovečernih filmih, njegov igralski vzpon pa se začne s filmom *Les Valseuses* (1974) Bertranda Blierja. Z vlogami v 70-ih in 80-ih letih je sloves najbolj nadarjenega igralca svoje generacije samo še potrjeval, izkazal pa se je z izjemnim smislom za zbiranje vlog. S svojo karizmo je dosegel, da so finančno uspeli tudi filmi takšnih »težkih« avtorjev, kot so Marguerite Duras, Marco Ferreri, Maurice Pialat in Alain Resnais. Doslej je nastopil v 67 filmih, *česarja* za svojo igro je prvičkrat prejel l. 1981 in bil 12-krat nominiran (kar je absoluten rekord — *česarja* so doslej podelili skupaj 16-krat), l. 1983 je dobil nagrado za vlogo *Dantona* na festivalu v *Montrealu*, istega leta nagrado A. C. I. C. za dosežke v svoji igralski karieri, l. 1984 je bil nominiran s strani National Society of Film Critics za vloge v *Retour de Martin Guerre* in *Dantonu*, sledi nagrada za film *Police* Mauricea Pialata na festivalu v *Benetkah*, l. 1990 pa *zlati palma* za najboljšega igralca v *Cannesu* za film *Cyrano de Bergerac* (letos tudi *česar* za to vlogo).

Gérard Depardieu je v tem trenutku gotovo najpomembnejši francoski igralec. Če prejme še oskarja, mu to lahko omogoči prodor v ameriški film, kakršnega drugi francoski igralci niso dočakali. Zdi pa se, da to ni Depardieujeva ambicija, saj je zavrnil naslovno vlogo v Scottovem *Krištofu Kolumbu*, ker raje dela v Franciji in bi raje »igral Shakespearea v francoščini, kot izgubil leto dni življenja za to, da se nauči angleščine«. Depardieujevi predhodniki v ZDA niso uspeli v veliki meri tudi zaradi te, navidez banalne podrobnosti: ker niso bili voljni, da bi se tekoče naučili angleščine, so lahko zaigrali le »ekstotične« like takšnih ali drugačnih prišeljenec, s tem pa so bili obsojeni na preozek izbor vlog in so se raje vrnili domov. Depardieuja očitno to ne skrbi in bo — kot doslej — hodil po svoji poti. Kot je izjavil na podelitvi Zlatih globusov, je zanj še naprej edino pomembno to, da dela z dobrimi avtorji, tako režiserji kot scenaristi.

njegovi ideji. Weir je namreč napisal scenarij izključno za Depardieuja, inspiriran z njegovimi igralskimi karakteristikami: »misterioznimi in kontradiktornimi kvalitetai otroka in moškega, lepota in grdohe.« Skratka, v njem je preprosto videl nekoga, ki ga Američani morajo vzljubiti. In ker Američani vzljubijo vse skozi fikcijo, se mora isto zgoditi tudi z Brontë. Odkritje ljubezni je prekrasen šok in nič manj šokanten ni konec filma. V njem je nakopičena vsa romantika, ki umanjka poročnemu obredu na začetku: V spremljavi afriških ritmov in v prisotnosti neizprosnih imigracijskih agentov si 'papirnata zakonca' padeta v objem in Brontë dahne svojemu izbrancu ta običajni ženski »da«. Pri tem ne gre spregledati drobne malenkosti, da ji George odgovori z »ljubim te!« in film tako napove svoje nedvoumno nadaljevanje. Kje? — Prav gotovo v Franciji, v deželi parfumov, potemtako v deželi »vonja po ženski«. Ravno zato, ker je Dépardieuju ušel iz spomina, se je moral vrniti v Evropo. Ah, ta, *Cyrano de Bergerac*!